

**REPORTAGE** UITBRAKEN OUDERENZORG

# ‘Personeelskrapte is oud zeer, dat nu wordt uitvergroot’

Gent kampt met zware uitbraken van covid-19 in woonzorgcentra. Onder meer in Exalta Sint-Jozef. ‘Er moet structureel meer in ouderenzorg geïnvesteerd worden’, zegt directeur Wouter Sonnevile.

**Veerle Beel**

**Foto's Fred Debrock**

Dinsdag 24 november 2020 om 3.25 uur



*Exalta Sint-Jozef is een van de drie zwaarst getroffen ouderenvoorzieningen in de stad Gent. Negen bewoners zijn overleden aan corona; 92 liepen een besmetting op.*

Denise Vandenberghe (95) woont in wzc Exalta Sint-Jozef in Gent. Ze is net hersteld van covid-19 en zwaait ons toe vanuit haar kamer op de tweede verdieping. Via een Whatsappverbinding kunnen we elkaar van dichterbij zien. Twee dagen lang heeft ze niet kunnen eten – ‘niets smaakte nog’. Ze was ook heel moe. ‘Ik heb mijn kleinzoon al twee maanden niet meer gezien en

mijn dochter Rita al een maand niet meer. Ik denk niet dat ze snel zullen langskomen. Het mag nog niet, denk ik.’

Sinds vier weken geleden de eerste 30 bewoners en 21 medewerkers in dit woonzorgcentrum positief testten op covid-19, ging het van kwaad naar erger. Exalta Sint-Jozef is een van de drie zwaarst getroffen ouderenvoorzieningen in de stad Gent. ‘Wij vonden die eerste cijfers al een heel grote uitbraak’, zegt algemeen directeur Wouter Sonnevile. ‘Maar dat was pas het begin.’

### **Blijven rondlopen**

Bij een tweede algemene screening bleken 28 bewoners op de dementieafdeling positief te zijn. ‘Toen was het hek van de dam. Ik hoor het ook bij collega’s. Als het virus op de dementieafdeling zit, kan het zich heel snel verspreiden. Andere bewoners blijven op hun kamer als dat nodig is, maar bewoners met dementie lopen heel veel rond. Zeker als je ze niet fixeert en niet opsluit. Dat wilden wij principieel niet doen. Ze bleven uiteraard wel op hun eigen afdeling.’

‘Dagelijks stappen er nieuwe helpers binnen in de kamers. De bewoners kijken er niet van op. Ze zijn allang blij dat er iemand komt’. **Fabienne Roegiers**, Verpleegkundige UZ Gent

Negen bewoners zijn overleden aan het coronavirus en 92 zijn besmet of hebben een besmetting doorgemaakt. 25 bewoners zijn erg ziek geweest, vandaag zijn dat er nog 15. ‘Vanzelfsprekend brengt dat veel extra werk mee. Zieke bewoners zijn bedlegerig, maken hoge koorts, hebben darmproblemen, braken, enzovoort. Vergeet niet dat de woonzorgsector vooraf al niet rijkelijk bedeeld was met personeel. Ik trap daarmee geen open deur, maar een open poort in. Het water stond het zorgpersoneel voor de coronacrisis al aan de lippen. Dat probleem wordt nu uitvergroot.’

Bij elke testronde blijken weer zorgmedewerkers besmet te zijn of in quarantaine te moeten. Zondag wist de directeur nog niet of hij alle diensten voor maandag rond zou krijgen. Defensie kan voorlopig niet komen helpen.

### **Goednieuwsshow doorprikken**

‘We spreken alle mogelijke kanalen aan’, zegt Sonnevile. ‘Ik zou het zeker niet vergelijken met de toestanden die Amnesty International tijdens de eerste coronapieken in sommige woonzorgcentra heeft vastgesteld. Maar onze medewerkers zijn moe, en ook – ik zeg het niet graag – een beetje moedeloos. Ik wil de goednieuwsshow toch een beetje doorprikken. Het is anders dan in het voorjaar, toen er nog een gevoel overheerste van: we gaan er samen tegenaan. Het valt hen nu veel zwaarder dan toen.’



*Het wzc Exalta Sint-Jozef in Gent staat het water aan de lippen. Bij elke testronde blijken weer zorgmedewerkers besmet te zijn.*

Tien dagen geleden, toen de directeur na een zaterdags crisisoverleg in zijn auto stapte, hoorde hij de federale minister Frank Vandenbroucke (SP.A) op de radio de premie voor zorgpersoneel in de ziekenhuizen aankondigen. 'Dat klonk bijna triomfantelijk. Voor ons zorgpersoneel is het allesbehalve motiverend. Waar blijft de Vlaamse overheid, en waarom kunnen de federale

en de Vlaamse minister hierin niet samenwerken en afspraken maken? Wij worden ook verplicht om samen te werken met de ziekenhuizen!’

Dagelijks stappen er nu nieuwe helpers binnen in de kamer van bewoners. Fabienne Roegiers, verpleegkundige in het UZ Gent, was gisteren een van hen. Ze komt twee weken vrijwillig meewerken. Hoe reageren de bewoners? ‘Ze kijken er niet van op. Ze zijn allang blij dat er iemand komt. Ik weet niet of het altijd zo is in woonzorgcentra, maar er loopt hier echt niet zoveel personeel rond. Ook heb ik moeten zoeken naar de handschoenen. In het ziekenhuis liggen die in elke kamer in veelvoud klaar. Hier niet.’

## **Onzichtbare thuiszorg**

De Gentse eerstelijnszone overlegt woensdag met alle actoren in de thuiszorg, om te zien of ook zij medewerkers kunnen afvaardigen naar de woonzorgcentra. ‘Het ligt gevoelig’, zegt Berten Van Kerkhove, die voorzitter is van de zone, maar ook directeur bij Familiezorg. ‘Ook de thuiszorg kampt nu met personeelsuitval – nog niet zo erg als in de woonzorgcentra, maar toch. En de vraag naar thuiszorg is niet weggevallen, zoals in de eerste coronapiek.’



*Het wzc Exalta Sint-Jozef in Gent staat het water aan de lippen. Bij elke testronde blijken er weer zorgmedewerkers besmet te zijn.*

Bovendien voelt de thuiszorg, die haast onzichtbaar is in deze crisis, zich ondergewaardeerd. ‘Zorg stopt niet aan de deur van een woonzorgcentrum, ze begint veel eerder al, bij de mensen thuis’, zegt Van Kerkhove. ‘Ik hoop dat politici en de hele maatschappij dat zullen inzien. Er is nu veel goede wil om deze crisis te bezweren, maar er zijn meer inspanningen op de lange termijn nodig.’

---

## In 17 woonzorgcentra is meer dan de helft besmet

- **213** van de 822 woonzorgcentra (wzc's) in Vlaanderen kampen met een corona-uitbraak waarbij vijf of meer bewoners besmet zijn. Dat blijkt uit cijfers van het Agentschap Zorg & Gezondheid.
- In **17** woonzorgcentra is meer dan de helft van de bewoners besmet.
- In **258** woonzorgcentra is geen enkele bewoner ziek.
- Met **74** uitbraken is de provincie Oost-Vlaanderen hard getroffen. 'Dat is ook de provincie met de hoogste incidentie buiten de wzc's. Dat resulteert in meer besmettingen in de wzc's. Zo eenvoudig is het', zegt Joris Moonens, woordvoerder bij Zorg & Gezondheid.
- Met in de afgelopen week bijna **2.400** nieuwe gevallen bij mensen jonger dan zestig jaar, is Oost-Vlaanderen de provincie met de hoogste circulatie. Maar een week eerder waren het er nog bijna 3.000. Dat stemt Steven Van Gucht (Sciensano) hoopvol. 'In het verleden zagen we hetzelfde patroon: na de piek hadden we, in de laatste fase, af te rekenen met uitbraken in de woonzorgcentra. De situatie in Oost-Vlaanderen is precair, maar als de besmettingscijfers de komende weken verder dalen, heb ik er wel een goed oog in.' (dds)